

doemspiekers

door Jan Swennenhuis

Arboretum Poort-Bulten

Der is wat te doan óp het arboretum mer ok wat úm het arboretum Poort-Bulten in de Lutt. Der hef al slagmoals iets van in de kraant stoan: theehuuske, informatiecentrum en - doar wördt het luk spannender - spöltoestellen veur de keender. Ik volg het dagelijks en ik heur de verhalen. Wát leu, veural oaldere leu, bint bang dat de rust noe veur aait vot is. „Zee maakt der ja nen spöltuin van!”, is ne völ geheurde klacht. Ik zal doar es mien licht oawer loaten schienen, dat za'k. Heel vroger - dow ik nog zunnen bössel van ne jong was - dow zat der twee meter hoog harmonica-gaas um den hof met böam en boawen dat gaas nog drie haakdröar an zukke schune oetlopers. Mien vader proatten toondertied al van 'heilige grond' dee de gewone leu nich mochen betreden. Dat was van Gelderman en doar bleef ie óf! Met 'n textiel is ok Gelderman der an goan en töt an het leste too hef Chrisjan doar nog ziene dagen sletten, ok dow hee doar al ginnen vinger meer in de pap har. De Regio Twente hef alles wier onwies mooi opknapt, der kwamen ni'je böam en struken bie, der wör snöaid en de gravens wörden opschoond, zodat het water ofvoerd kan wörden, want het is doar ammoal klei en leem. De wearkers, dee het destieds hebt umpolderd op angewwen van nen dendroloog, dee verdeenden viefteen ceant per vearkaante meter: 60 cm deep oetgraven en met de schoefkoar nen eand wieder wier umkiepen! Dat was zoo tusken 1913 en 1917 en dat waren boerenkearls oet de buurt. Mer good, dat was lang ledden; noe wier noar 2012. 'n Joar of wat geledden hef nen boam-

kunstenaar van nen dooien zommereek 'n köanstweark maakt met 'n titel 'Koestering'. Den boam hef dus nog wier 'n tweede leaven kreggen. En kortens kwammen der ineens auto's met ladingen

mooie - tamelijk gladde - böam, ok wat korte böllekes en dikke, roade kabels. 'n Man of tien met ne onwize grondboar zetten de pöal deep in de grond, kabels der tusken en zoo laankzaam an zag ik dat het spöltuug was, dus veur de keender. Van dag töt dag heb ik het biehoalden: pöalkes um oawer te lopen, lange evenwichtsböam dee kruuslings bie mekaar heurt, enz enz. Dat der later nog beton in dee koelen kwam har ik wa verwacht: stewartigheid leek mie ok wa vereist. Onderwiel sprak ik met heel völ leu en dat leert oe dan ok dat de meningen onmöandig wied oet mekaar loopt.

Noe mot ik zeggen, dat ik heel wat joaren met de hoogste klas van de basisschool ieder joar énen helen dag noar den hof met böam gung en dat gung geweldig. In groepen verdeeld - met ne oalder as gids - mossen de jongs en wichter 'n aantal opgaven doan, vroagen beantwoorden, böam opzeuken, op nen plattegrond lopen, kieken noar de stam van nen boam (b.v. de witte acacia) en den vergelieken met de stam van den mammoetboam. De kinder lagen mangs op 'n boek in het grös um met nen groten, rechthokigen dreehook de höagte van den Chinesen tempelboom te berekkenen (Veur kenners: a-kwadraat + b-kwadraat = c-kwadraat!) Met 'n papieren bootje dat op het water van de bek wör plaatst, mossen zee de snelheid van het bootje berekkenen. Dit leste was iets veur de top-rekenaars!

A'j het dus van dee kaant bekiect, dan ku'j allenig met blier wean, dat de regio ok es an keender hef dacht. En loa'w eerlijk wean: alle spöltugen bint van eerlijke böam. Der was ok een in 't arboretum, dee vun dat het eagenlijk köanst was, dizze spöltoestellen. Van nen anderen heurde ik - den was luk dichter bie de zaak betrökken - dat de bedeankers van dit alles hebt zegd, dat het de leerlingen wat ni'jsgieriger maakt noar böam in 't biezunder en de natuur in 't algemeen. Ik hol het der op: leer de keender verwonderen, joa verwonderen, dat maakt ear geveulig!

'Ik hol het der op: leer de keender verwonderen, joa verwonderen, dat maakt ear geveulig!'